

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

Socialdepartementet
103 33 Stockholm
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Handläggare

Enheten för antibiotika och vårdhygien
Stephan Stenmark

Datum

2025-02-28

Vårt ärendenummer

04695-2024

Ert ärendenummer

S2024/01966

Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård SOU 2024:72

Folkhälsomyndigheten tillstyrker, med följande kommentarer, samtliga förslag i remissen.

Folkhälsomyndighetens kommentarer

Övergripande kommentarer

God medicinsk kompetens hos personalen är en förutsättning för att bedriva hälso- och sjukvård och hälsofrämjande insatser i särskilda boenden för äldre, korttidsboenden, bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning och dagverksamheter som är reglerade i socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till funktionshindrade (LSS). Folkhälsomyndigheten hade gärna sett att utredningen tydligare beaktat den stora erfarenhet som finns av samverkan mellan regional och kommunal hälso- och sjukvård.” som finns inom regionernas smittskydds- och vårdhygieniska enheter.

Fokus för den medicinska kompetensen i utredningen ligger på medicinsk kompetens och handläggning av befintlig ohälsa, inte på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Detta förutsätter kunskap om bakomliggande faktorer om hur individer utvecklas och mår bra men även kunskapen om vad som orsakar ohälsa och sjukdom. Vi efterlyser särskilt skrivningar om medicinsk kompetens kopplat till det hälsofrämjande samt förebyggande arbetet inom exempelvis omvårdnad och rehabilitering men även vaccination, vårdhygien och smittförebyggande åtgärder i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2025:10) om basal hygien i vård och omsorg och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:44) om smittförebyggande åtgärder i vissa verksamheter enligt SoL och LSS.

4.2 Avtalen om läkarmedverkan behöver stärkas

Folkhälsomyndigheten ser behov av en jämlik tillgång till vårdhygienisk expertis organiserad inom en vårdhygienisk enhet i all kommunal hälso- och sjukvård

inklusive privata vårdgivare. I kunskapsstyrningens [Vägledning för vårdhygieniskt arbete](#) beskrivs det så här ”Huvudmannen säkerställer att alla vårdgivare ges tillgång till vårdhygienisk expertis organiserad inom en vårdhygienisk enhet samt tillgång till mikrobiologiskt laboratorium. Med vårdhygienisk expertis avses enligt Socialstyrelsens definition inte en enskild person utan en expertgrupp där relevanta kunskapsområden finns representerade.”

4.6 Stärkt medicinsk kompetens på ledningsnivå

Folkhälsomyndigheten instämmer i att det är viktigt med ett forum för samordning mellan medicinskt ansvariga i regioner och kommuner. Vi ser också fördelar med att ett sådant forum även innefattar kompetenser från regionens smittskydds- och vårdhygieniska enheter. Det har betydelse för ordinarie verksamhet, beredskapsplanering och vid särskilda händelser.

7.2.5 Förbättra möjligheterna till kontinuerlig fortbildning i kommunal hälso- och sjukvård

Folkhälsomyndigheten instämmer i att det är viktigt att den föreslagna fortbildningen omfattar alla personalkategorier men vill också lyfta fram betydelsen av att i utbildningen inkludera vårdhygienisk kunskap och träning för att förebygga och motverka smittspridning inom kommunal vård- och omsorg.

8.1.5 Konsekvenser av förslaget om en ordning där kommunerna kan anställa läkare

Utredningen beskriver fördelen för kommunerna att kunna anställa läkare med hänvisning till behov av en utökad flexibilitet att agera självständigt, särskilt i tider av extraordinära händelser eller vid förhöjd beredskap. Man konstaterar att ”Erfarenheterna från coronapandemin visar att dagens förbud mot att anställa läkare i praktiken hindrar kommunerna från att ta egna initiativ och agera proaktivt när behoven inom den kommunala hälso- och sjukvården snabbt förändras.”

Mot bakgrund av utmaningen att rekrytera läkare med rätt kompetens för att stödja kommunal hälso- och sjukvård under ordinarie förhållande så vill vi lyfta den extra svårigheten med nyrekrytering av läkare under extraordinära händelser och vid förhöjd beredskap. Det är viktigt att kommunerna tar med detta i sin långsiktiga planering och samverkan med regionerna

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektör Anna Bessö. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Lennie Lindberg, Josefin P Jonsson och chefsjuristen Bitte Bråstad samt enhetschefen Andreas Sandgren deltagit. Utredaren Stephan Stenmark har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Stephan Stenmark